

NOTAT

FOLKETINGET

TIL FINANSUDVALGET OG DET POLITISK-ØKONOMISKE UDVALG (PØU)

**NOTAT
OM VISMANDSRAPPORTEN
(MAJ 2008)**

26. maj 2008
Ref.: 07-000554-8

FORTROLIGT (indtil den 27. maj 2008, kl.12.00)

Kontakt:
Niels Hoffmeyer
Direkte: 3602

Den Økonomiske Konsulent i
Folketinget

1. Indledning

Til brug for Vismændenes møde med Finansudvalget og Det Politisk-Økonomiske Udvalg, torsdag den 29. maj 2008, er udarbejdet et notat, der kort gennemgår rapporten.

Notatet er opdelt i to dele, der svarer til Vismændenes analyse:

- Konjunkturvurdering og aktuel økonomisk politik
- Opsparing til pensionsformål

2. Konjunkturvurdering frem til 2010 samt vurdering af den aktuelle økonomiske politik

I **tabel 1** nedenfor er vist ti hovedtal for dansk økonomi 2006-2010.

Tabel 1 Vismandsrapportens hovedtal for dansk økonomi 2006-2010

	2006	2007	Prognose		
			2008	2009	2010
1. BNP-vækst (%)	3,9	1,8	1,3	0,8	0,7
2. Ledighed (1000 pers., %)	109 (3,8%) ¹	77 (2,7%) ¹	53 (1,8%) ¹	66 (2,3%) ¹	83 (2,5%) ¹
3. Offentlig saldo (mia. kr., %)	80 (4,9 %) ²	76 (4,5%) ²	69 (3,9%) ²	56 (3,1%) ²	42 (2,2%) ²
4. Offentligt forbrug (vækst i %)	2,0	1,7	1,3	1,2	0,8
5. Privat forbrug (vækst i %)	3,8	2,5	2,3	1,9	1,6
6. Timelønsomk. (vækst i %)	3,1	3,8	4,9	5,0	4,4
7. Inflation (%)	2,1	1,9	3,1	2,6	2,3
8. Eksport (vækst i %)	9,0	3,7	3,2	2,3	2,3
9. Betalingsbalancen (mia. kr., %)	44 (2,7%) ³	19 (1,1%) ³	15 (0,8%) ³	7 (0,4%) ³	6 (0,3%) ³
10. Kontantpris på bolig (vækst i %)	21,6	4,5	-0,9	-1,0	-1,6

Kilde: Vismandsrapporten, maj 2008. 1) Procent af arbejdsstyrken, 2) Overskud i procent af BNP, 3) Overskud i procent af BNP.

Dansk økonomi fik en meget stærk **vækst i BNP** i 2006. Men Vismændene vurderer nu, at BNP kun stiger med 1,3 pct. i **2008** og kommer **under 1** pct. i vækst i **2009** og **2010**. Den lave vækst skyldes primært, at økonomien er på **kapacitetsgrænsen** med mangel på arbejdskraft. Samtidig er også indtruffet en mærkbar afdæmpning i både den indenlandske efterspørgsel (primært det private forbrug) og den udenlandske efterspørgsel (primært eksporten). Begge de to faldende efterspørgselskomponenter medvirker til at lette presset på dansk økonomi fremover.

Angående **ledigheden** udtaler Vismændene, at det stadige fald i ledigheden fortsætter med at overraske, men i forbindelse med "normaliseringen" af

konjunkturerne og med aftagende vækst, forventes ledigheden nu at stige i løbet af 2009 og 2010.

Men Vismændene regner med, at selvom ledigheden ser ud til at stige – bl.a. som følge af kapacitetspresset – er det en god ide at **øge arbejdsudbuddet** ved at **afkorte dagpengeperioden** fra 4 år til 2,5 år. Det skulle give en øget arbejdsstyrke med mindst 4.000 personer.

Overskuddet på den **offentlige saldo** er faldende i prognoseperioden 2008-2010, men der vil stadig være et pænt overskud i 2010.

Både **det offentlige og det private forbrug** viser en klart faldende tendens. Det private forbrug er, ifølge Vismændene, påvirket af de stigende oliepriser og fødevarerpriser samt faldende forventninger til den økonomiske udvikling i fremtiden. Hertil kommer påvirkningen fra en faldende formuekvote, som følge af stagnation/fald i boligpriserne.

Selvom det offentlige forbrug også viser en faldende stigningstakt, anbefaler Vismændene, at der strammes op i styringen af **kommunernes udgifter**.

Timelønnen stiger mere i Danmark end i udlandet, og når i 2009 op på 5 pct. i lønstigning. I 2008 er lønstigningerne anslået til 4,5 pct. Det medvirker til en forringelse af vores konkurrenceevne, især i en periode hvor der er ringere vækstudsigter i den internationale økonomi.

Inflationen er på ca. 3 pct. i 2008, men forventes at falde til ca. 2,5 pct. i 2009 og 2010. Inflationen har været stigende som følge af prisudviklingen på olie og fødevarer, men forventes at aftage noget i 2009 og 2010.

Eksporten er kommet under et vist pres som følge af svagere økonomisk vækst i udlandet sammenholdt med, at konkurrenceevnen er forringet i Danmark. Hertil kommer, at der er kapacitetsproblemer i industrien.

Udviklingen i **betalingsbalancen**, der går hen imod at overskuddet næsten forsvinder i 2010, skyldes bl.a. at eksporten viser faldende stigningstakter, medens udgifter til import og andre udlandsposter, stadig stiger forholdsvis meget.

Generelt udtaler Vismændene om den **aktuelle økonomiske politik**, at selvom finanspolitikken er **ekspansiv** med en finanseffekt på 0,3-0,4 pct. point i henholdsvis 2008 og 2009, **vil den internationale afmatning dog tage toppen af kapacitetspresset, så dansk økonomi undgår overophedning**. Vismændene anbefaler, at der føres en **omtrent** neutral finanspolitik i 2009. Dette indebærer, at finanspolitikken skal strammes i forhold til den planlagte ekspansive finanspolitik, bl.a. ved at afkorte

dagpengeperioden og stramme op overfor kommunerne m.h.t. udgiftsstyringen.

3. Opsparing til pensionsformål

Vismændene har udarbejdet en grundig analyse af bl.a. udviklingen i pensionsbidragene for lønmodtagerne m.v. samt de udbetalte pensioner i forhold til lønindkomsten ved pensionstidspunktet (dækningsgraden). Hertil kommer analyser af forskellige skattemæssige forhold vedrørende pensioner. Pensionerne omfatter folkepensionens grundbeløb, pensionstillægget, ATP, arbejdsmarkeds pensioner og eventuelle private pensioner.

I **tabel 2** nedenfor er vist dækningsgraden for personer med forskellig uddannelse.

Tabel 2 Dækningsgraden for fremtidige pensionister, der fratræder ved folkepensionsalderen (efter skat).

	Uden privat pension	Med privat pension
Ufaglært	92%	98%
Faglært	86%	94%
Videregående uddannelse		
a) Kort/mellemlang	83%	90%
b) Lang	69%	78%

Kilde: Vismandsrapporten, maj 2008

Det ses, at **ufaglærte** ved pensioneringen kan få mellem 92-98 pct. af deres slutløn som erhvervsaktiv efter skat, afhængig af om der også er privat pension. De **faglærte** kan opnå mellem 86-94 pct. af deres slutløn i pension. For personer med en **kort/mellemlang videregående uddannelse** er dækningsgraden på 83-90 pct. og for personer med en **lang videregående uddannelse** er dækningsgraden på 69-78 pct.

Beregningerne viser, at fremtidens pensionister har udsigt til en pensionisttilværelse med høj levestandard.

Endvidere viser Vismændenes beregninger, at dækningsgraden ved **tidlig tilbagetrækning** på efterløn, kun reduceres med ca. 8-10 pct. for ufaglærte og faglærte, i forhold til ovenstående (tabel 2), og lidt mere for personer med videregående uddannelser.

Vismændene viser endvidere, at inddrages private formuemidler i form af **friværdier fra boligen**, er det muligt at få forbrugsmuligheder (via nedsparingslån), der overstiger 100 pct. i dækningsgrad. Det gælder især for lavtlønnede med friværdier.

Vismændene udtaler, at det selvfølgelig er positivt, at fremtidens pensionister kan få en høj levestandard, men at de store pensionsformuer også kan friste til tidlig tilbagetrækning med f.eks. efterløn.

Tidlig tilbagetrækning påvirker kun dækningsgraden i begrænset omfang, og det skyldes ifølge Vismændenes beregninger, at mange pensionister står overfor meget høje sammensatte skatteprocenter som følge af samspillet mellem beskatning og offentlige indkomstafhængige ydelser.

På den baggrund foreslår Vismændene at forskellene i marginalbeskatningen ved de forskellige pensionsformer reduceres og herunder, at **pensionstillægget og den supplerende pensionsydelse** begge udfases fra 2028. På dette tidspunkt er der opbygget så store pensionsformuer, at levestandarden for pensionister er på niveau med levestandarden for erhvervsaktive.

Vismændene foreslår også, at **staten** indbetaler et pensionsbidrag (4 pct.) til modtagere af **overførselsindkomster** (bortset fra SU-modtagere), og at personer der arbejder på områder **uden overenskomst**, dækkes ind via lovgivning om, at arbejdsgiveren indbetaler 4 pct. af lønnen.

Endelig foreslår Vismændene, at hvis en **afskaffelse** af efterlønnen ikke er mulig, bør den eksisterende udskydelse for modregning på 2 år, udvides til 3 år.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer/Sara Larsen